

ערב רב

יונתן אמיר | ביקורת | 08/11/2012

שגרתה של הפנטזיה

עבודות רבות בתערוכה Re:visiting Rockefeller מבקשות לחתור תחת השיטה המוזיאלית ומוצגיה, אולם את התערבותה של אמנות עכשווית בין פריטי העבר המאובקים ניתן לראות גם כשיעור בענווה.

[Tweet](#)

אלונה רודה - אם אני נסיך ואתה נסיך, מי ינהג בחמורים, 2012, פיברגלס (חפץ מצוי). צלם: פטר לני

התערוכה הקבוצתית Re:Visiting Rockefeller מוצגת במוזיאון רוקפלר במזרח ירושלים במסגרת אירועי "מנופים". קשה להתחרות במבנה המוזיאון המרשים – טירה מנדטורית החולשת על סביבתה וכיום מציגה פריטים מאוסף הארכיאולוגיה של מוזיאון ישראל. נראה שאוצרי התערוכה סאלי הפטל-נוה וינאי סגל הבינו זאת, ובמקום להתחרות במוזיאון או להיבלע על ידו, יצרו שילוב דיאלוגי המנסח הערה משותפת על אמנות, מוזיאליה ותהילת עולם. אף שעבודות רבות מבקשות, לא תמיד בהצלחה, לחתור תחת השיטה המוזיאלית ומוצגיה, נדמה שהן נכונות ללמוד לא פחות מאשר ללמד. את התערבותה של אמנות עכשווית ומעודכנת בין פריטי העבר המאובקים, ניתן אם כן לראות לא רק כמפגן של התחדשות אלא גם כשיעור בענווה.

אלונה רודה – אם אני נסיך ואתה נסיך, מי ינהג בחמורים, 2012,
פיברגלס (חפץ מצוי). צלם: פטר לני

23 אמנים ואמניות הוזמנו להגיב לנעשה במוזיאון, שלא זכה לטיפול ה"השבחה" הספקטקולאריים שעבר מוזיאון ישראל, ואמצעי התצוגה שלו שומרים על אווירה מודרניסטית ועניינית גם אם משרדית ומיושנת. היצירות שנוצרו במיוחד לצורך התערוכה משתלבות בתצוגת הקבע בדרגות שונות של הסוואה. אחדות, למשל פיסולי החומר של יונתן אופק, חנאן אבו חוסיין וגיא זגורסקי ועבודת הוידאו של ניר עברון, נראות במבט ראשון, מרחוק, כחלק אינטגרלי מן התצוגה המקורית. אחרות, דוגמת הטוטמים הרוקוקו-פאנקיסטיים של ביאנקה אשל גרשוני והאובייקטים המינימליסטיים והסתומים של ראובן ישראל, בולטות מייד כלא-שייכות למקום. השלולית הקפואה והזורחת של איתן בן משה, ערימת התצלומים של עדי ברנדה והמיצב הקטן של לאה אביטל נראות כתקלה מסתורית בתשתיות המוזיאון או לחילופין כסימנים של "תצוגה בהכנה", ואילו שני הדפסים של אלי פטל שהוצבו/הסתננו לעיטור אבן מקושת בכניסה לבניין נראים כ"מילוי דקורטיבי" שהתחפש לאמנות שהתחפשה לדקורציה, ומתפקדים כהערה על גחמות שימור נובורישיות. גבוה מעל הבריכה שבפאטיו תלויה גולגולת ששימשה להכנת עבודת וידאו של אורי ניר המוקרנת בסמוך. בעבודה, שצולמה במצלמה תרמית המצלמת חום ולא אור, נראה שפריץ של נוזל כלשהו החודר מבעד לנקבי הגולגולת וגורם לה לדקלם סיפור של אדגר אלן פו על מפת אוצר, במעין גרסה סיאנסית לפתגם "נכנס יין יצא סוד".

אם חלומה של יצירת אמנות הוא להיכנס להיכל הקודש המוזיאלי ולזכות כך בתהילת עולם, המוצגים במוזיאון רוקפלר מציגים את צדה השגרתי של הפנטזיה, את סדר היום המוזיאלי של מי שנכנסו אל המקדש מבלי לזכות בתהילה, כמו כל אותן יצירות התלויות בגדולי ההיכלים אך אינן המונה ליזה, ונוס של בוטיצ'לי או מוזגת החלב של ורמיר. המוצגים הארכיאולוגיים שנותרו בוטרנינות המיושנות במוזיאון רוקפלר הם כאותם אינספור פסלי ראשים משיש, חסרי חשיבות אך לא ניתנים להשלכה, הנערמים מעל משקופי הדלתות במוזיאון האופיצי בפירנצה משום שלא נותר מקום ראוי יותר להניחם. זהו המתח שבין קידושו של הבאנלי לבאנליות של

המקודש, שבהקשר לו ניצבות יצירות כמו עבודות הרדי-מייד המשעשעות של אלונה רודה, שמציגה דמות גרוטסקית כמו-אוריינטליסטית שההצבה הופכת אותה מליצן פלסטיק זול לאנדרטה לשליט סטריאוטיפי מקומי, ואמנון בן עמי, המציג מתקן לייבוש כביסה שכמה מחבליו נעטפו בנייר כתום זוהר, ועתה הוא משמש כפריט מוזיאלי שערכו אינו פחות מזה של, למשל, כלי רחצה מן האלף הראשון לספירה. יפה גם עבודת הוידאו של דניאל קיצ'לס, שבאמצעות כיור, נרות וזרזיף מים, יצר סרט מתח מהפנט על אף שסופו ידוע מראש.

דניאל קיצ'לס – ללא כותרת, וידאו (פרט), 2012

הצלחתה של Re:Visiting Rockefeller, אם כן, אינה נובעת רק מיכולתן של יצירות בנות זמננו לחלץ פריטים ארכיאולוגיים ולהאירם מחדש, אלא גם מיכולתם של פריטים ארכיאולוגיים לרחף כאיום מתמשך על נעוריהן של היצירות החדשות, כתזכורת כואבת למקומו של המוזיאון כבית מקדש ובית קברות בעת ובעונה אחת. מכאן נובעת הדינמיקה ההדדית שבין המוזיאון לתערוכה העכשווית. כניסת האמנים אל ה"לא-מודע המוזיאלי" של

מוזיאון רוקפלר כרוכה בכניסתו של המוזיאון ללא-מודע של האמנים. הגאולה של האחד היא הסיוט של האחר, סיוט שבמרכזו הפיכתה של תהילת עולם לחיי נצח דחוקים ואפרוריים בויטרינה מאובקת בבניין כמעט נטוש, הניצב כמובלעת שקטה ומבודדת בלב איזור מלחמה.

Re:Visiting Rockefeller – מוזיאון רוקפלר, ירושלים

אוצרים: סאלי הפטל-נוה וינאי סגל

פורסם בנוסח מקוצר ב"טיים אאוט"

אורי ניר איתן בן משה אלונה רודה אלי פטל אמנון בן עמי ביאנקה אשל גרשוני דניאל קיצ'לס
חנאן אבו חוסיין יונתן אופק ינאי סגל לאה אביטל מוזיאון רוקפלר ניר עברון סאלי הפטל נוח
עדי ברנדה ראובן ישראל

[Tweet](#)

3 תגובות על שגרתה של הפנטזיה

תערוכה מרתקת!

ג'יימס | 10 נובמבר 2012, 21:36 | [הגב](#)

תערוכה בינונית, מנותקת, דיכאון. איפה האוצרים, בנות מנופים והאמנים חיים?

יוליה | 11 נובמבר 2012, 14:13 | [הגב](#)
